

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

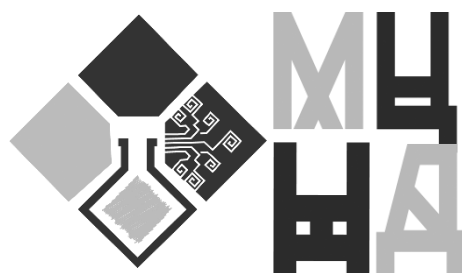
26 ВЕРЕСНЯ 2025 РІК

М. ЧЕРКАСИ, УКРАЇНА

**«СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ НАУКИ:
ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ВЗАЄМОДІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ НАУКИ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ВЗАЄМОДІЇ

| 26 вересня 2025 рік
м. Черкаси, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2025

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 38 від 25.09.2025 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 479 від 10.06.2025**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

С 83 **Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії:** збірник наукових праць з матеріалами VII Міжнародної наукової конференції, м. Черкаси, 26 вересня, 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2025. — 194 с.

ISBN 978-617-8312-83-1

DOI 10.62731/mcnd-26.09.2025

Викладено матеріали учасників VII Міжнародної наукової конференції «Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії», яка відбулася 26 вересня 2025 року у місті Черкаси.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2025

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2025

ISBN 978-617-8312-83-1

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025

СЕКЦІЯ XI. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД ТА РОЗВИТОК КІНОПЕРЕКЛАДУ В УКРАЇНІ Ільницька І.М.	135
ПЕРЕКЛАД ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ НАУКИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ХХІ СТОЛІТТЯ Чепелева Г.Б.	139
«ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ» ЯК ОРІЄНТИР ЦІННИХ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ МАНДРІВОК (НА ПРИКЛАДІ ПУБЛІКАЦІЙ СТЕПАНА ЗОЩУКА «ПЛАСТУН У СІМІЄН – НАЙВИЩИХ ГОРАХ ЕТІОПІЇ») Коник М.І.	141
РОЛЬ ТОПОНІМІКИ ЯК СКЛАДОВОЇ КРАЄЗНАВСТВА В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (ЗА ТВОРАМИ І.СЕНЧЕНКА) Ротова Н.В.	146

СЕКЦІЯ XII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

GAMIFICATIO AS A PEDAGOGICAL TOOL IN LANGUAGE EDUCATION Lakiychuk O., Prykhodko D.	153
ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ Васильєва Г.І., Колибаба Т.О.	155
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ Драгуняк Б.С.	158

СЕКЦІЯ XIII. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У СПРИЙНЯТТІ СТРЕСУ: ПСИХОЛОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ Склярєнко І.Ю., Буковська В.М.	161
ПСИХОЛОГІЯ ЕФЕКТИВНОГО ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ: ЯК ПОДОЛАТИ ПРОКРАСТИНАЦІЮ ТА ПІДВИЩИТИ ПРОДУКТИВНІСТЬ Склярєнко І.Ю., Вітомський Ю.Л.	164
РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У СТВОРЕННІ БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА Кулінченко О.С., Буковська В.М.	167

ПЕРЕКЛАД ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ НАУКИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Чепелева Галина Богданівна

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна

Науковий керівник: Загородня Людмила Зеонідівна

ORCID ID: 0009-0000-0116-5016

кандидат філологічних наук, доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна

Вступ.

У світі глобалізації та нових технологій наука набуває міжнародного характеру, інновації поширюються з неймовірною швидкістю. Проводяться дослідницькі колаборації, світові видання публікують праці на різноманітні теми—кожен день відбувається безліч актів обміну знаннями між різними країнами. Проте, все це неможливо без налагодженого перекладу. Саме він допомагає розширювати наукові кордони, забезпечує поширення нових ідей та формує єдину світову наукову спільноту. Таким чином, переклад виступає не лише мовним чи культурним феноменом, а стратегічним фактором розвитку та поширення науки у ХХІ столітті.

Результати дослідження.

Переклад наукових напрацювань відіграє ключову роль у поширенні нової інформації, знань тощо. У ХХІ столітті його значення зростає у зв'язку з певними тенденціями:

- **Стрімкий технологічний розвиток.** Сучасні технології дозволили нам перекладати за допомогою машин, з'явилося поняття машинного перекладу. Окрім цього, на світовому ринку активно почали використовувати можливості штучного інтелекту, тому наразі постає питання якості та точності матеріалу, що підлягає перекладу.

- **Глобалізація.** Наразі публікація матеріалів інтернаціональною англійською мовою стала стандартом, проте все ще існує потреба перекладу на інші мови, адже це важливо для доступності знань.

- **Міждисциплінарність.** Сучасні науки часто містять в собі поєднання кількох галузей і вимагають детальнішого вивчення, а отже вимагають й перекладу. Перекладач мусить виступати посередником не тільки між мовами, але й галузями науки.

- **Культурний чинник.** Потрібно враховувати не лише мовні особливості, але й когнітивні та прагматичні, адже науковий дискурс формується у певному соціокультурному контексті. Часто культурні уявлення впливають на інтерпретацію самої науки.

При роботі з документом перекладач повинен розрізняти адекватний та буквальний переклад [1], часто він повинен балансувати між ними двома. Окрім цього, перекладач стикається з безліччю викликів, таких як, наприклад, адекватність перекладу, спрощення чи викривлення інформації при машинному перекладі, а також проблема наукового різноманіття мов попри домінування англійської мови. Також переклад таких матеріалів багатий на професійну термінологію, а подекуди й професійний жаргон, це також ускладнює задачу професіоналам [2].

Висновки.

Переклад є одним з найважливіших стратегічних факторів розвитку глобальної науки—саме він забезпечує взаємодію між науковими школами, культурами та дисциплінами. У наш час наука перекладознавства набуває особливої ваги, адже поєднує традиційні підходи з новими технологічними можливостями. Перспективними напрямками подальших досліджень є:

- удосконалення технологій машинного перекладу наукових текстів та питання використання штучного інтелекту;
- аналіз когнітивних та культурних аспектів міжмовної наукової комунікації;
- збереження мовного різноманіття у світовій науці.

Таким чином, переклад у XXI столітті слід розглядати не лише як стандартний технічний інструмент—це насамперед стратегічний чинник, що визначає якість, доступність та перспективи розвитку глобальної науки.

Список використаних джерел:

1. Дуда, М. (2021). *Особливості перекладу наукових текстів*. Тернопіль.
2. М. Miyayeva (н.д.) *Scientific Translation: Everything you Need to Know*. Palex Group. <https://palexgroup.com/blog/scientific-translation-everything-you-need-to-know/> [дата звернення: 21.09.2025].